

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO

TRƯỜNG TIỂU HỌC

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÚP HỌC SINH HỌC TỐT XÉ
DÁN MÔN MĨ THUẬT LỚP 3
(Bộ sách Cánh diều)

Lĩnh vực: ...

Họ và tên tác giả:

Đơn vị:

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

A. MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Đối tượng nghiên cứu	2
B. NỘI DUNG	3
1. Cơ sở lý luận	3
2. Cơ sở thực tiễn.....	3
3. Giải pháp thực hiện.....	5
Biện pháp 1: Chuẩn bị đồ dùng dạy học kỹ lưỡng, đầy đủ, đáp ứng tốt hoạt động giảng dạy.....	5
Biện pháp 2: Xây dựng kế hoạch dạy xé dán mỹ thuật theo các chủ đề trong năm.....	8
Biện pháp 3: Tái sử dụng các bài vẽ tranh để hỗ trợ hoạt động xé dán mỹ thuật cho học sinh	9
Biện pháp 4: Tăng cường sử dụng các hình ảnh, video minh họa vào tiết học xé dán mỹ thuật để tăng sự liên tưởng, sáng tạo cho học sinh	11
Biện pháp 5: Tổ chức hoạt động trưng bày, giới thiệu và đánh giá sản phẩm chéo cho các học sinh trong lớp.....	15
4. Hiệu quả của sáng kiến.....	17
C. KẾT LUẬN	20
1. Kết luận	20
2. Bài học kinh nghiệm	21
TÀI LIỆU THAM KHẢO	22

A. MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong giai đoạn giáo dục ở nước ta hiện nay, nhiệm vụ của nhà trường xã hội chủ nghĩa là đào tạo thế hệ trẻ có kiến thức khoa học kỹ thuật hiện đại, phát triển toàn diện cả về Đức - Trí - Thể - Mỹ và lao động. Đáp ứng với sự nghiệp Công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Vì thế mỗi một môn học đều có một vị trí rất quan trọng, nó góp phần vào sự phát triển toàn diện nhân cách của học sinh.

Mĩ thuật là một môn học nghệ thuật có vai trò quan trọng trong chương trình giáo dục phổ thông. Dạy học Mỹ thuật không nhằm đào tạo cho học sinh sau này trở thành họa sĩ mà nhằm hình thành cho học sinh một trong những yếu tố cơ bản của giáo dục thẩm mỹ, giúp cho học sinh phát triển một cách toàn diện hài hòa. Với môn học Mỹ thuật học sinh biết cách cảm nhận cái đẹp, yêu cái đẹp, từ đó rèn luyện đôi bàn tay khéo léo, trí óc của mình để tạo ra cái đẹp qua việc phát huy óc sáng tạo, trí tưởng tượng của mình.

Nghệ thuật tạo ra cái đẹp, sự sáng tạo đòi hỏi phải có đôi bàn tay khéo léo và sự cảm nhận thẩm mỹ của mỗi con người. Ngày nay cùng với sự phát triển của xã hội thì sự phát triển công nghệ ngày càng mạnh mẽ. Chính điều đó dẫn đến những tác phẩm nghệ thuật công nghệ ngày càng nhiều, những tác phẩm nhờ đôi bàn tay khéo léo của con người ngày càng ít đi. Mà những tác phẩm nghệ thuật nhờ đôi bàn tay khéo léo của con người xác thực hơn, mang tính nghệ thuật hơn. Xé dán cũng góp phần vào sự thành công của tác phẩm nghệ thuật đó.

Ngay từ đầu cấp học tiểu học, học sinh đã được tập làm quen với phân xé dán. Đây là một kỹ năng quan trọng bước đầu rèn luyện đôi bàn tay khéo léo của con người để góp phần tạo ra con người lao động mới: Cần cù, cẩn thận, ham hiểu biết, sáng tạo, đam mê nghệ thuật.

Trong quá trình dạy học môn Mỹ thuật lớp 3, tôi thấy phân xé dán tương đối khó, nhiều học sinh lúng túng khi xé, dán hình. Điều này dễ làm mất hứng thú và sự chán nản của các em, làm ảnh hưởng tới tính cần cù, cẩn thận, ham hiểu biết, sáng tạo, đam mê nghệ thuật của học sinh. Mặc khác đồ dùng học tập (giấy

màu, hồ dán,...) của học sinh còn thiếu thốn nên cũng làm ảnh hưởng đến quá trình học tập.

Vậy để giúp học sinh học yêu thích và học tốt xé dán môn Mĩ thuật trong các chủ đề, với vai trò giáo viên bộ môn Mĩ thuật tôi luôn băn khoăn suy nghĩ làm thế nào để tìm ra các biện pháp hợp lý nhằm giúp học sinh học tốt xé dán tranh của bộ môn mĩ thuật.

Từ những lí do trên, thông qua việc học tập và giảng dạy trong những năm qua, tôi đã chọn đề tài để nghiên cứu về phương pháp dạy xé dán trong môn Mĩ thuật, nhằm tìm ra được các phương pháp, biện pháp và hình thức tổ chức dạy học thích hợp, vận dụng tốt nhất trong quá trình giảng dạy của mình. Chính vì thế tôi suy nghĩ và chọn đề tài: "**Một số biện pháp giúp học sinh học tốt xé dán môn Mĩ thuật lớp 3 (theo Bộ sách Cánh diều)**", nhằm góp phần nhỏ bé cùng với nhà trường hoàn thành tốt nhiệm vụ năm học.

2. Mục đích nghiên cứu

Tôi viết sáng kiến kinh nghiệm này với mục đích:

- Nhằm nâng cao chất lượng dạy và học.
- Học sinh có ý thức tự học, tự khám phá và lĩnh hội kiến thức.
- Phát triển năng lực tư duy trong học tập, trong sinh hoạt mĩ thuật, tiếp cận với thực tế xung quanh.
- Yêu mến và cảm nhận những hình ảnh màu sắc để xé dán thành tranh, góp phần động viên học sinh phát triển tính chủ động.

3. Phạm vi nghiên cứu

- Áp dụng một số biện pháp để nâng cao chất lượng phân môn Xé dán mĩ thuật
- Học sinh khối lớp 3 trường TH...

4. Đối tượng nghiên cứu

Nghiên cứu thực trạng học sinh khối lớp 3 trường Tiểu học ... năm học Nhằm giúp học sinh học tốt xé dán môn Mĩ thuật lớp 3.

B. NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

Hiện nay, trong hệ thống các môn học ở trường phổ thông nói chung, ở tiểu học nói riêng, môn Mỹ thuật giúp học sinh biết cách sử dụng ngôn ngữ tạo hình (đường nét, hình mảng, hình khối, màu sắc,...) thông qua trải nghiệm để biểu đạt thái độ, cảm xúc, sự tưởng tượng và kiến thức của bản thân về thế giới xung quanh. Dạy học Mỹ thuật trong nhà trường hiện nay cũng giới thiệu để học sinh làm quen với những chất liệu, công cụ và cách thức tạo hình khác nhau phù hợp với nội dung chủ đề, ý nghĩa và cách phát triển ngôn ngữ của học sinh. Học sinh có thể tạo hình sản phẩm Mỹ thuật với các hình thức và chất liệu như: Vẽ, nặn, xé/ cắt dán,... để tạo nên những tác phẩm Mỹ thuật đa dạng và phong phú. Trong đó xé dán là một phần của môn học nghệ thuật tạo ra cái đẹp, nhằm phục vụ nhu cầu vật chất, tinh thần của con người.

Để thực hiện được nhiệm vụ xé dán trong môn Mỹ thuật, đòi hỏi học sinh phải có sự tư duy, sáng tạo, đồng thời có tính khéo léo, tỉ mỉ trong khi thực hiện để tạo ra sản phẩm. Vì thế thông qua phần xé dán giúp học sinh rèn luyện tính tỉ mỉ, khéo léo, nhận thức cái đẹp, rèn luyện tri giác, thị giác và khả năng để tạo cho học sinh học tốt các môn học khác, đồng thời xây dựng cho học sinh tình cảm yêu quý sản phẩm do mình làm ra, biết sử dụng sản phẩm đó để trang trí lớp học, nhà trường, gia đình và xã hội.

Vậy để dạy học thế nào cho học sinh học tốt xé dán: Học sinh được trải nghiệm, sáng tạo để tạo ra những sản phẩm đẹp, phong phú về nội dung, hình ảnh, màu sắc và có tính sáng tạo trong sản phẩm, đòi hỏi người giáo viên không ngừng học tập nâng cao trình độ chuyên môn và luôn tìm ra những biện pháp, phương pháp dạy học thích hợp nhằm góp phần nâng cao chất lượng xé dán môn mỹ thuật ở Tiểu học là rất quan trọng và cần thiết đối với bộ môn Mỹ thuật.

2. Cơ sở thực tiễn

*** Thuận lợi.**

Là một giáo viên trực tiếp giảng dạy môn Mỹ thuật tại trường Tiểu học ...
tôi thấy:

- Môn Mỹ thuật là môn học nghệ thuật rất được nhà trường quan tâm và đầu tư. Nhà trường đã tạo mọi điều kiện tốt cho việc dạy và học: Trang thiết bị, đồ dùng dạy học tương đối đầy đủ, thiết thực phục vụ cho việc giảng dạy Mỹ thuật, vì thế góp phần thuận lợi cho việc dạy và học của giáo viên, học sinh.

- Về phía học sinh: Nhìn chung các em đều rất thích học môn Mỹ thuật, các em đón nhận môn học một cách nhiệt tình và hào hứng, đây chính là 3 cảm hứng bất tận của học sinh, để tạo ra sản phẩm theo cách cảm, cách nghĩ của riêng mình.

- Một số lớp số học sinh ít nên cũng là điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức dạy học Mỹ thuật cho học sinh. Hơn nữa học sinh rất thích tìm tòi và khám phá cách tạo hình mới.

*** *Khó khăn:***

- Về phía học sinh:

+ Trường Tiểu học ... là trường vùng ven Thành phố Đời sống của người dân không ít khó khăn. Một số phụ huynh đi làm ăn ở xa, để lại con cho ông bà, người thân nên việc chăm sóc, quan tâm đến con cái có phần hạn chế, học sinh còn thiếu, quên đồ dùng học tập: Giấy màu, hồ dán, đất nặn, chì, tẩy, màu,... làm ảnh hưởng đến bài học.

+ Một số phụ huynh chưa nhận thức đúng vai trò của môn Mỹ thuật, vẫn coi môn học này là môn học phụ, nên chưa thực sự quan tâm và tạo điều kiện, khích lệ các em say mê môn học.

+ Mặt khác một số học sinh làm bài còn thụ động và mang tính bắt chước, thiếu sự sáng tạo, vụng về vì thế đòi hỏi phải có sự hỗ trợ của giáo viên rất nhiều.

+ 100% học sinh sống ở vùng nông thôn nên việc tiếp xúc với thực tế ít, đời sống khó khăn phần nào cũng làm ảnh hưởng đến việc học tập của các em.

- Về phía giáo viên:

+ Dạy học theo chủ đề là chương trình mới, phương pháp dạy học mới, hơn nữa phần xé dán trong chương trình ít nên kinh nghiệm dạy học của giáo viên chưa nhiều.

+ Tài liệu giảng dạy, đồ dùng dạy học cho giáo viên còn hạn chế nên giáo viên gặp những khó khăn nhất định trong quá trình giảng dạy.

Vì vậy khi quyết định đưa ra một số biện pháp giúp học sinh học tốt xé dán môn Mỹ thuật lớp 3. Mục đích của tôi là hình thành và rèn luyện kỹ năng xé dán cho học sinh, khai thác tính sáng tạo và đồ dùng sẵn có của mỗi học sinh, từ đó giúp học sinh yêu thích và học tốt xé dán môn Mỹ thuật.

3. Giải pháp thực hiện

Biện pháp 1: Chuẩn bị đồ dùng dạy học kỹ lưỡng, đầy đủ, đáp ứng tốt hoạt động giảng dạy

Việc chuẩn bị đồ dùng dạy - học trong giờ Mỹ thuật đóng vai trò rất quan trọng, nó quyết định sự hình thành công của bài học, như chúng ta đã biết dạy học Mỹ thuật là dạy bằng trực quan, vì thế:

* Đối với giáo viên: Mỗi giờ học giáo viên phải chuẩn bị chu đáo: Kế hoạch bài học, các đồ dùng dạy học để học sinh quan sát trực tiếp như: Tranh ảnh, bài mẫu, hình minh họa cách thực hiện và vật liệu để xé dán (giấy màu, báo, tạp chí, lá khô, hồ dán,...).

* Đối với học sinh: Cần lắng nghe thầy cô dặn dò chuẩn bị những gì cần thiết cho bài học sau: Sách học Mỹ thuật 3, giấy màu, tranh, lịch, tạp chí, họa báo, lá khô, giấy trắng A3, A4, màu vẽ, hồ dán,... Nghe thầy cô thông báo nội dung tiết học tới để các em quan sát trước trong thực tế. Đây là bước quan trọng quyết định sự thành công của tiết học.

Qua việc thực tế giảng dạy tôi thấy: Dạy học theo chương trình mới học sinh được tiếp xúc với xé dán nhiều hơn. Ngay từ đầu năm học sinh hầu hết là có đủ đồ dùng học tập như: Giấy màu, hồ dán, nhưng chỉ sau một thời gian, học sinh đã không còn đồ dùng để học xé dán. Vì điều kiện kinh tế của phụ huynh ở vùng nông thôn có phần khó khăn nên việc mua thêm đồ dùng cho học sinh cũng có phần hạn chế, điều đó đã làm ảnh hưởng đến kết quả học tập môn Mỹ thuật của học sinh. Từ những khó khăn trên và đặc thù của môn học, đối với phần xé dán tôi luôn yêu cầu học sinh sưu tầm thêm những nguyên vật liệu dễ kiếm như: tranh, lịch, họa báo, tạp chí cũ, lá cây,...đây là những đồ dùng dễ tìm mà mang lại hiệu quả cao cho bài xé dán. Từ những vật liệu tìm được kết hợp với giấy màu học sinh

độ đậm nhạt cho bài vẽ, học sinh có thể xé các mảng to nhỏ khác nhau để tạo thành tranh trò chơi.

Qua đó ta thấy các bài vẽ tranh và xé dán có mối quan hệ hỗ trợ, tác động với nhau, giúp học sinh nâng cao khả năng quan sát, phân tích về nội dung, bố cục, hình ảnh, màu sắc, từ đó học sinh tiếp nhận kiến thức để vận dụng, chuyển sang chất liệu xé dán một cách nhanh hơn, hiệu quả hơn.

Một số sản phẩm của học sinh xé dán chủ đề “Trò chơi thú vị”

Biện pháp 4: Tăng cường sử dụng các hình ảnh, video minh họa vào tiết học xé dán mỹ thuật để tăng sự liên tưởng, sáng tạo cho học sinh

Quá trình giáo viên gợi ý, hướng dẫn mẫu và quan sát hình minh họa cách thực hiện là hai công việc của một quá trình cung cấp kiến thức cho học sinh. Vì thế khi thực hiện nó được xen kẽ vào nhau thì học sinh nắm được kiến thức sẽ chắc, nhanh hơn. Cụ thể, sau câu trả lời của học sinh về quan sát hình minh họa cách thực hiện, giáo viên khẳng định đồng thời làm mẫu theo từng bước với tốc độ vừa phải để học sinh quan sát và dễ hình dung. Đối với những bước khó giáo viên có thể lặp lại một vài lần hướng dẫn, làm mẫu trước, sau đó đặt câu hỏi để học sinh đối chiếu với hình minh họa cách thực hiện. Việc thao tác kết hợp với giảng giải chặt chẽ nhằm giúp học sinh nắm chắc từng thao tác và nhớ các bước thực hiện của chúng.

* Ví dụ: Xé dán bài 11 "Bạn rô-bốt của em" (trang 42 Mỹ thuật 3 sách Cánh Diều)

- Để học sinh nắm được cách thực hiện xé dán hình rô bốt. Sau khi giáo viên gợi ý cách thực hiện trên hình minh họa, giáo viên thực hiện thao tác mẫu trên giấy màu để học sinh quan sát.

+ Xé hình dáng bên ngoài của rô-bốt (vừa với phần giấy).

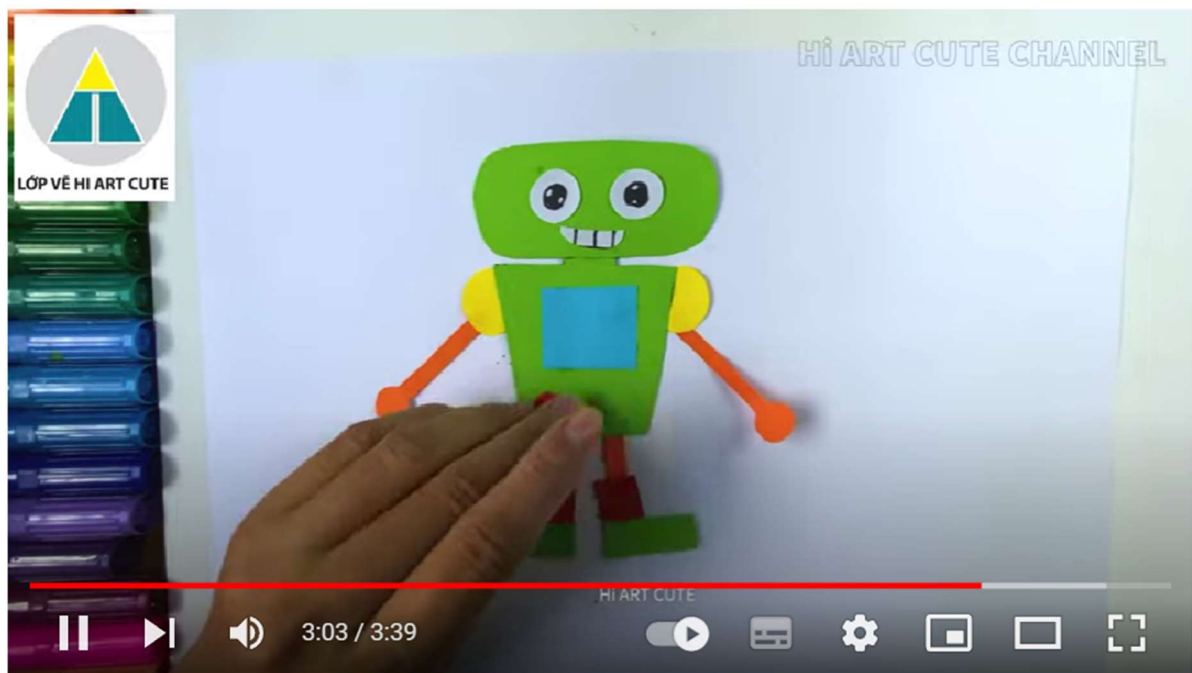
+ Xé thêm các chi tiết tay, chân,...

+ Sắp xếp và dán hình.

- Để học sinh ghi nhớ hơn các bước thực hiện giáo viên cho học sinh nêu lại các bước vừa thực hiện trên hình minh họa.

Về dán hình, muốn cho học sinh tạo ra được các sản phẩm đẹp, sáng tạo thì khi sắp xếp và dán hình, giáo viên có thể hướng dẫn học sinh thực hiện sắp xếp và dán hình theo các cách khác nhau để sản phẩm phong phú, sinh động hơn.

Giáo viên có thể cho học sinh xem video hướng dẫn tạo hình rô bốt.

#dochoithuvi

Tạo hình rô bốt bằng giấy | Cắt dán rô bốt bằng giấy | How to make robots

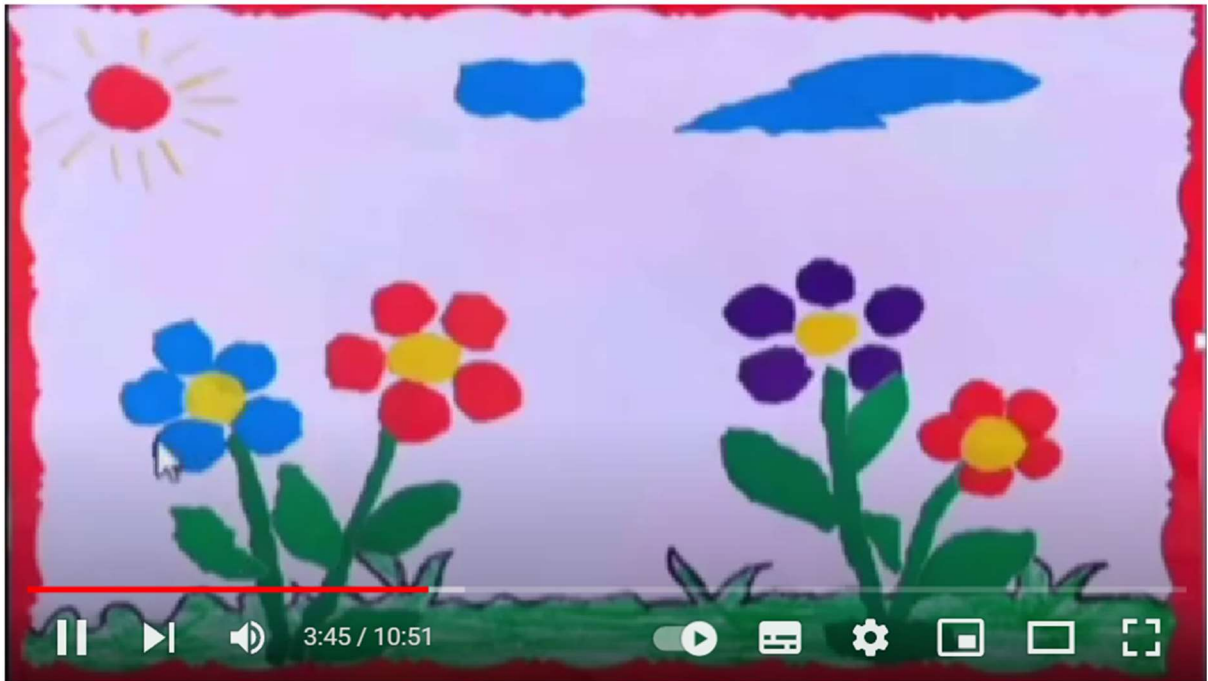
(Nguồn video: <https://www.youtube.com/watch?v=HI9ojTmv-iY>)

* Ví dụ 1: Khi dán bài 3 "Sự thú vị của hình ảnh nổi bật" (**trang 14 Mỹ thuật 3 sách Cánh Diều**), giáo viên gợi ý học sinh có thể đặt thẳng, đặt ngang hoặc đặt chếch sang trái, sang phải.

* Ví dụ 2: Khi dán bài 7 "Thiệp chúc mừng" (trang 28 Mỹ thuật 3 sách Cánh Diều)

Giáo viên hướng dẫn học sinh dán tùy theo vị trí của các phần trong một chiếc thiệp,...để tạo ra các họa tiết, kiểu dáng khác nhau,...

HĐTH: Xé dán hoa tặng Bà, tặng Mẹ(đề tài) Trường mầm non Yên Bình

(Nguồn video: <https://www.youtube.com/watch?v=AkhtwH6vJxE>)

Do học sinh chưa tiếp cận với phần xé dán ít, nên nhìn chung các em còn lúng túng trong khi xé hình, các đường xé còn vụng về, răng cưa,... Vậy để giúp học tự tin, làm quen và thắm thực về cách xé hình, thì trước khi học sinh làm bài tôi cho các em xé thử bằng giấy trắng một vài lần, hướng dẫn học sinh khi xé sử dụng hai ngón tay cái để bấm xé sát mép hình cần dùng và di chuyển, hai ngón trỏ đỡ phần giấy (không đỡ cả bàn tay giấy sẽ duy chuyển chậm), thực hiện như thế đường xé sẽ đẹp, hình xé nhanh hơn.

Mặt khác khi xé hình, giáo viên cần hướng dẫn học sinh xé hình từ mép ngoài tờ giấy vào trong và từ trên xuống dưới hoặc từ dưới lên trên, không nên xé từ giữa tờ giấy và biết tận dụng những mảnh giấy nhỏ để xé những hình ảnh khác cần thiết, làm như vậy sẽ tiết kiệm và chống lãng phí đồ dùng học tập.

Biện pháp 5: Tổ chức hoạt động trưng bày, giới thiệu và đánh giá sản phẩm chéo cho các học sinh trong lớp

Tổ chức trưng bày, giới thiệu và đánh giá sản phẩm là khâu rất quan trọng trong giảng dạy Mỹ thuật. Giúp cho học sinh tự tin trong việc giới thiệu về sản phẩm của mình. Học sinh được cùng nhau trao đổi, chia sẻ trình bày cảm xúc, học tập lẫn nhau về sản phẩm của mình/ nhóm mình và của bạn. Ở phần này tôi luôn đưa ra những câu hỏi gợi mở phù hợp với nội dung chủ đề, để giúp học sinh khắc sâu kiến thức và phát triển kỹ năng thuyết trình, tự đánh giá.

* Ví dụ 1: bài 13 "Tạo hình trái cây từ đất nặn" (**trang 50 Mỹ thuật 3 sách Cánh Diều**)